Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

MỖI TUẦN RA HAI KỲ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHÚA NHỰT

GIÁ BÁN
TRONG ĐỊA-PHẬN ĐÔNG-DƯƠNG
Một năm. . . . 6$00
Sáu tháng. . . . 3 50
Ba tháng. . . . 2 00
Mỗi số. 0 06
Đổi chỗ ở. . . . 0$20
ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỘC ĐỊA
Một năm. . . . 20fr00

Số : 553
NĂM THỨ MƯỜI HAI

BÁN LẺ MỖI SỐ : 0 $ 06

5 Septembre 1918
1 tháng tám annam
Năm Mậu ngũ

DIRECTION ET ADMINISTRATION :
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
Le centimètre de hauteur sur 0.065 de large. 1$50
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre quelque soit le caractère employé.

BỐ CÁO
Những lời rao về việc buôn bán nếu gởi thơ đến Bổn-quán thì Bổn-quán sẽ gởi cho một cái bản để giá phân minh.

LUẬN THUYẾT

Tục l[illegible]c Nam

(*Ma[illegible]*)

Nói về sự cúng tế

Nước có nguồn, cây có cội, người sanh ra đều có tổ-tông. Đã biết có tổ-tông, thời phải đem lòng kỷ-niệm. Vì vậy mới có sự cúng tế. Thánh nhơn chế lễ ra, là có ý muốn cho thiên hạ đều một lòng mà báo bổ tiên nhơn. Vậy thì việc cúng tế cũng là một việc hệ trọng trong nước ta không nên bỏ giứt được. Nếu biết sự hệ trọng ấy mà dốc lòng cung kính, đừng mộ phiền văn (ưa sự vô ích) thì thành một cái phong tục tốt biết là chừng nào. Chỉ hiềm nghe theo tà thuyết, mà quên nghĩa sự tử như sự sanh (thờ chết cũng như thờ sống), bèn khiến đạo thánh hiền càng ngày càng mất, mà tập tục hư phi, càng ngày càng thêm. Xem như việc cúng tế ngày nay, tất cả những sự làm nhăng vô lối, kể ra thì không xiết. Thứ nhứt là dậu tiền đậu bạc, lập miễu, lập chùa, thiết bài vị Thổ-công, Thành-hoàng, Ngũ-hành, Bổn-mạng, hương chong đèn rạng, ngày nọ tháng kia, có đau ốm cũng khấn vái đó, có cực khổ nghèo nàn cũng cầu nguyện đó, người thì đem con đến qui y cho thầy chùa, kẽ thì đem con đến kỷ mãi cho thầy thủy. Hoặc có nhà lại mộ thứ bóng chàng, phụng thờ những ông Quận, bà Cô, bà Hổ, bà Hoã, tinh non, chúa lả, thập điện âm hồn, đều bảo nhau rằng các vị anh linh hữu cầu tất ứng. Khi ấy những bọn hoang đó, không nghề nghiệp làm ăn, đèn nương dựa vào các am, các miễu đó, nhập xác thành đồng, bày những tàng hương nước lạnh, nhành lá điệu bùa, để làm phép trừ tà ếm quỉ, những người dã sẵn lòng tin thời đua nhau mà tôn chuộng, thậm chí nhà thờ tiên tổ, thời để hương tàn bàn lạnh, mà lo am, đèn, (chùa miễu) cho ấm cúng nguy nga. Như vậy là chẳng phải mê hoặc theo sự tà mị mà thôi, lại còn mang tội lỗi cùng tổ-tông nhiều lắm. Đức Khổng-tử có nói : *Phi kỳ quĩ nhi tế chi siểm dã* (nghĩa là không phải vì đáng cúng tế mà cúng tế, ấy là kẻ a dua).

Nước Nam ta về sự mê tín đồ chỉ mấy người không học thức mà thôi, tệ thứ nhứt là các ả đàn bà con gái, trong mười phần mà chin có dư. Trước khi nghe chị em chúng bạn rủ ren, vẫn đem một tấm lòng thành, tới chùa tới miễu mà cầu phúc cầu yên ; khi tới rồi, nghe tiếng mõ, tiếng chuông, tiếng đờn, tiếng trống, ông thầy chùa tụng táng êm tai, cậu đồng cốt chầu văn tốt giọng, khói trầm hương thơm bát ngát, ngọn đèn sáp đỏ sáng trưng ; đến lúc về nhà ngó sau ngó trước, đều là những cảnh quạnh hiu. khi rửa chừ, nhớ sực cây cao bóng mát, cảnh chùa đền khác thể cảnh tiên. ngồi đứng không yên, chạnh lòng ao ước, mới sắm sữa bạc tiền lễ vật, đến cầu sự chứng minh, hoặc nguyện làm chúng sanh, hoặc xin làm đệ tữ, hễ đã sa nơi nịch cảnh, thời sự tin mến khắc vào thấu đến nảo căn, ngày săn sóc trước bàn hương khói, đêm mơ màng trong giấc chiêm bao, bèn ngỡ rằng mình có thành tâm, nên cãm đến thánh thần ứng mộng lại càng tin chuộng gấp mười hơn xưa. Nào có nghỉ đến đâu tin sự dị đoan, mà thương hại cho tiền tài huyết mạch, làm cho năm bảy năm bòn lẳng chắc lót thấy cháy tiền theo giấy vàng bạc, ngọn hương đèn. Thảm lắm ôi ! nào hiểu đâu, chánh trực thông minh, đạo quĩ thần rất nên mầu nhiệm, có lẽ nào lại vẫy tréo trên bàn thờ ghế án mà chực hưởng hương trà lễ vật của thập phương, huống hồ thiên lý tại nhơn làm, hễ mình có chí thành thời thần minh cảm cách, lựa là phải hương sớm đèn khuya, vô chay ra mặng, mới rằng thấu đến quĩ thần. Vả chăng một sự làm lành, bằng mười cúng tế ; nếu mình giữ lòng lành, dầu không cúng tế, thời quĩ thần há dễ hại mình, bằng chứa lòng độc hiểm, làm sự bất nhơn, lẽ nào khấn vái quĩ thần, mà khỏi đều ác báo. Thương hại cho những kẻ làm cui cút quanh năm, đau lưng mỏi cổ, mà đi nuôi bữa cho những đồ vô phương sanh lý, làm giàu cho chú Chệc hàng xén đem của về Tàu. Đã dại chưa ! Đã uổng chưa ! Đến khi tiền hao của hết dầu ăn năn thì sự đã rồi. Một sự cúng tế mà làm cho lưu tệ đến thế. Hỏi bạn đồng-bào ôi ! Chớ ngỡ rằng kiếp sau về cực lạc tiêu diêu, mà quên nghĩ thân nầy hiện trầm luân địa ngục. Khá mau mau lìa nơi khổ-hải, dắc dìu nhau lên chốn võ-đài, xem văn minh kia kìa, xem tư-tưởng kia kìa, xem học thuật kia kìa. Ta sao vậy hỡi ? mình sao vậy hỡi ?

HƯỚNG TRUYỀN

(*Echos*)

Tại xứ Pas de Calais mới xãy ra một việc : số là cô kia mất bạc 450 quan, mà ở gần đó có một tốp chinoa qua làm công, cô nọ nghi cho chinoa lấy của ấy. Ông chủ xét hết sức mà không ra mối. Chinoa bèn nhóm nhau quyên được 500 quan đem giao cho cô nọ mà nói rằng : *sau cô có cần tiền, thì nói cho anh em tôi hay, sẽ tìm cho.*

Chinoa Chợ-lớn kết liên

Báo « Tribune » rằng các nhà máy ở Chợ-lớn hiệp nhau làm hội *Xanh-di-ca* (syndicat) để đánh ép giá lúa Annam. Tại Chợ-lớn vẫn có năm sáu cái nhà máy mà họ còn biết kết liên đoàn thể, huống chi Annam ta mỗi tỉnh chữ điền thiếu chi, sao chẳng hiệp nhau mà làm *Xanh-di-ca* như các điền chũ ở Mỹtho vậy ? Vì sao Chinoa lập xanh-đi-ca ? Là vì lóng tai nghe Annam đã lo kết liên đoàn thể để binh nhau, nhứt là trong vụ bán lúa. Nếu điền chũ mà cứ phận ai nấy lo, việc ai nấy liệu thì cã xứ mình phải yếu luôn, chẳng có ai bĩ sữ thì các nhà máy phận ai nấy lo mà lường gạt Annam, vì mình không hiểu giá lúa, mà cũng không chịu hiệp nhau. Mỗi nhà máy có đũ thế mà ép mình, nhứt là khi thấy trong đồng bang ta có ai dạn gan ra buôn lúa gạo như Trần-văn-Thanh vậy, thì tức thì đi lo phương tìm thế báo hại cho tài cho mạt. Nay Annam có thầy là người Langsa chỉ dẫn đã tỉnh ngộ muốn vùng vẫy không chịu cho Chệc trói nữa, thì Chệc lại hiệp nhau cho đông hầu cự với Annam. Vì Chinoa rõ biết *Một cây làm chẳng nên non, chớ ba cây dụm lại nên hòn núi cao*. Bởi đó mà họ lập Xanh-đi-ca. Xin các điền chũ chớ ngần ngừ, một phải lo phương giãi nạn, là hiệp nhau lại lập *Xanh-di-ca* đi cho sớm.

Tôi lại mới nghe rằng chinoa đang sữa soạn lập một nhà *băng* và mỗi chợ một cái lò máy xay lúa gạo. Các nhà cự phú nên tỉnh gấp đi.

PHI-LUẬT-TÂN LỊCH-SỬ

Thiếu niên Phi-luật-Tân

(*Philippines = Cùlao Mani*)

I

Một người khách Du-lịch đi tàu, từ Hương-Cãng, chạy qua phía nam Trung-quốc, mũi tàu chăm chỉ đường xích-đạo mà đi tới, nghe khi hậu hơi nóng, đi đến sáu bãy ngày, thấy có chòm cù-lao, lớn nhỏ vô số, khác nào ngôi sao giăng, bàn cờ sắp, giữa chốn dương hãi mênh-mông. Ấy là *Nam dương quần đão* đó. Ở trên có các hãng buôn to tát, cũng như Singapore, Java, Sumatra, Manilla, Lucon v. v. chớ không kém chút nào ; thật là một chỗ nhóm họp các đồ hàng hóa của Âu, Mỹ đem sang. Những thổ sãn tại đó, thì đường, mè, cau, café săng gỗ, da thú vật, dũ bán cho cã thế giới xài mà còn thừa nữa. Hỏi người chũ trong xứ ấy ai ? Là những người nước Anh, nước Hoa-lan, nước Bọt-tu-ghe, còn người bổn-thổ thời da vàng, mà mình nhỏ, đương lúc ban ngày mà vẫn riu riu con mắt muốn ngũ hoài. Những người bổn-thổ Nam-dương bất luận chỗ nào, vì sanh trưởng tại nhiệc đái (xứ-nóng) thời cái đầu não chịu ảnh mặt trời xói vào, nên con người làm biếng, hễ ngồi lại thì bắt buồn-ngũ.

Trông thấy một cuộc non sông phong cảnh xinh đẹp, vì người bổn xứ làm biếng nên các nước tới đó sanh phương, người bổn xứ cứ cong lưng làm mướn thôi. Giỡ bãn đồ mà xem, thấy các quần đảo tại Nam-dương, sắc lục, sắc hồng, hằng hà sa số, mà người trong bổn xứ chẳng hưởng chút lợi quyền, thiệt rất nên chạnh lòng thê thảm.

Không ngờ ngày nay (1916) mà đất bằng dậy sấm, chấn động cã toàn cầu. Xem trong lời nghị về việc tự trị của Phi-luật-Tân, nay lại mạnh thế hơn hạ-nghị-viện của Mỹ-quốc ngày trước nữa. Cái hình nhỏ nhoi mà độc lập được khi trong trứng mới tượng ra ; chẳng bao lâu trong Nam-dương quần đão, sẽ xuất hiện ra một nước cọng-hòa, ta lấy làm kĩnh phục. Muốn biết từ nầy về sau có thành được một nước cọng-hòa chăng, thì phải nghiên cứu cái vấn đề trong Địa-lý và Lịch-sử.

(*Sau sẽ tiếp theo*)

Dịch báo Ngoại-quốc.

THÔNG BÁO

(*Informations*)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . . 4 f. 65

Giá lúa, tạ 68 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) : 2$35 tới 2$ 40.

Saigon

Chệc gian trá

Cách 4 năm nay Tệ-quán thấy Chệc làm nước *mắm thuốc* mà bán cho Annam ăn, hại ngũ-tạng lục phủ, bèn la lên, thì khi ấy Chệc chưởi mắng Tệ-quán biết bao nhiêu. Các quan nhựt-trình Langsa cũng la, các An-nam đều than-van, làm cho Chánh-phủ phải ra tay trừ khữ. Khi trước báo Nông-cổ có rao 1 cái án phạt Chệc gian-giảo làm *nước-mắm-giả*. Nay Tệ-quán đang lo tố trần cho Chánh-phủ sự hại của đồng bang trong việc uống thuốc hoàn, thuốc tán của Chệc. Tiệm nào bán thuốc tốt, thì thiên hạ biết, còn tiệm nào có pha có trộn đồ độc thì đầu bây giờ mắng chưởi, la lối cho thề mấy, hễ đến ngày Chánh-phủ tra xét, thì chã chạy đi đâu cho khỏi, như *nước-mắm lậu vậy*. Cho nên Tệ-quán cứ việc nghe sao thuật lại vậy, ai có không vừa lòng, hay là muốn binh Chệc thì mặc ý, chưởi mắng hay là nhục mạ thế nào cũng khó mà bụm miệng Tệ-báo. Mới kỳ rồi thấy trong báo *Impartial* nói rằng : Thuốc Chệc và thuốc Nhựt-bổn chở lậu vào Nam-kỳ nhiều lắm, báo *Cochinchine Libérale* nói Chệc dùng Morphine trộn vào thuốc uống làm chết người ta, báo *Tribune Indigène* thì nói Chệc choán hết đất Chợ-lớn sau dây Annam phải ra ngoài đồng mà ở báo *Công-luận* thì nói Chệc gian-giảo bán

mất . Báo *Nông-cổ* thì rao 2 cái án Chệc bán nước-mắm lậu mới bị bắt.

Chư khán quan hãy xét coi, nếu Chệc vô-cô, chân-chất, sao các báo cứ la lối hoài, than-van hoài vậy ?

Trà-luộc

Chệc thiệt liều mạng. — Chú Chệc Q. Đ., thiệt cả gan quá đỗi ; V.X. làm nghề bán thịt heo, ở tại Chợ-mới Trà-luộc. Lúc 12 giờ trưa ngày 22 Août nầy, vì bán thịt ế, nên V.X. đội vô chợ cũ Trà-luộc mà bán,

Tên Chệc S... là người bạn hàng xén tại đây, kêu nó lại mua một cân, giá mỗi cân là hai cắt bạc.

Khi nó cân rồi, chú S... đem vô cân lại, thì còn có 14 lượng mà thôi ; S... giận rầy như giặc, Q. Đ. mới trả lời rằng : « Cân lộn ! Cân lộn mà ! ! ! » S... không nghe cứ rầy mãi, rồi Tiều ít tiếng bỏ !

Đó ! Đồng-bang thấy chưa ? Rất đỗi là đồng-bang của nó, mà nó còn tính cạo không vô miếng nước thay ; huống chi đồng-bang ta mà nó không cắt cổ lột da sao đặng ?!!

Chệc bán thịt, biết Chệc bán hàng xén, là tay rành-rẽ cân, lường, mà dám liều mạng như vậy ; còn Annam mình phần nhiều không hiểu lượng, cân, thì nó sẽ cân một cân còn mấy lượng ?

Hơ hỏng nữa thôi. — Tên Ph... là người ở tại Bakè, vô đóng đáy tại chợ cũ Trà-luộc :

Ngày 21 Août nầy, rớt dưới sông hết một đứa con trai nên bốn tuổi, (ở trên ghe rớt xuống sông) hai ngày rày đi kiếm thây hết sức mà kiếm không đặng.

Có kẻ nói : « Ma-gia nó giấu, nên khó kiếm lắm ».

Lời nói ấy dị-đoan quá bộ ! Nếu cả toàn-cầu, ai biết loại « Ma-gia » ra thể nào, xin chỉ cho tôi xem thử ?

Rủi ro quá đỗi ! — Những việc rủi ro xảy đến của mọi người cũng khó nỗi biết trước mà giữ mà tránh cho đặng !

Như M. Xã-H..., trong tờ Lục-tỉnh số 543, tôi có thuật một việc rủi ro của người, là bị ăn cướp giựt năm lượng vàng.

Mới đây người lại chết hết một đứa con gái, tên là Dương-thị-Yến 11 tuổi.

Trò Yến nầy tánh nết nhỏ-nhoi, biết lẽ nghĩa và học hành cũng khá rồi ; đang đi học tại trường, kế phát bịnh 5, 6 ngày mà vong mạng, thiệt rất đáng thương ! Hàng tiếc !!

Vốn tôi là người ở khít bên nhà M. H..., nên nghe những câu khóc kể của vợ chồng M. H..., cũng phải rơi nước mắt !

M. H... kể như vầy : « Con ôi ! Tía đi xóm mới về, con biểu mua cặp sách cho con đi học, mà bây giờ con nỡ chết cho đành con ôi ! Là con ! ! »

Còn vợ M. H... thì kể như vầy : « Yến ôi ! Mỗi bữa 6 giờ sáng thì con sửa soạn sách vở đi học, mà bữa nay không thấy mặt con ; má thấy học trò đi học, mà không thấy con, nên đứt ruột gan đi con ôi ! Là con ôi ! ! ! »

Đáng khen vợ chồng M. H..., là người có chí trong việc học hành, nên con gái mà quyết cho ăn học cho nên người, nay rủi như vậy cũng đáng buồn giùm cho M. H... ! ! !

L. M.

Ai-tín

Lịnh Tôn-tử của M. Chỏi mới du tiên, M. Chỏi là Chủ-sự Tệ-quán, nên Bổn-quán xin phân ưu cùng quí quyến.

Chủ bút.

CỰC-ĐÔNG (Extrême-Orient)

Xiêm-la

Ngày 16 Août 7 giờ tối một người đờn bà Xiêm ở trong nhà đi ra đường, thình lình có 1 người nhảy lại cầm súng sáu bắn đại vào ngực, người đờn bà ấy chết ngay.

Police tra ra thì tưởng có lẽ là người chồng cản, vì vợ chồng phản mục. Nhưng mà người chồng khai hồi người ta bắn vợ nó thì nó ở tại nhà anh em bạn, lời khai ấy quả vậy, thì chưa biết ai bắn chết người như vậy.

Chệc ở đâu cũng là gian dối, Culy xe kéo Chệc thấy có Culy xe kéo Xiêm bèn ghét, kiếm chuyện gây mà đánh nhau. Xe kéo Chệc nhằm xe kéo Xiêm đụng đại, hai đàng đánh nhau, Chệc trong phố ra binh Chệc, đánh xe kéo Xiêm ; Các người Xiêm đứng coi nóng lòng nhảy vào ẩu đả, Chệc cầm cây, cầm đòn gánh đánh mà vì Xiêm đông nên Chệc phải chạy.

Singapore

Tàu chở học trò nước Chili mới đến tại Singapore, các Quan Châu thành và công sứ xuống rước.

Ngoại-giao

(Giao hảo cùng ngoại-quốc)

Từ đây tệ-quán có ý phiên dịch các việc to ở Hoàng-cầu cho Đồng-bang thông thạo mới ra người lịch lãm. Chịu khó mà đọc cho châm chỉ thì sẽ khỏi chí vô cùng.

Kể từ ngày bên Âu-châu khỉ sự chiến tranh, thời bên nước Nhựt-Bổn từ quan chí dân, đều chũ ý về sự ngoại-giao, trong những truyện *Đối-chí ngoại-giao*, và những bộ *Tân-văn-tạp-chí*, thấy thấy đều chứa một chủ-não ý kiến, mà làm lời ngôn-luận. Sánh nước người lại với nước ta, về một mục vấn đề Ngoại-giao, như tuồng không có chú ý chút nào, há có phải Dân-quốc, mà không rõ Ngoại-giao, thì Dân-quốc tư tưởng phải kém.

Nào người học thức vẫn ở chốn thị thành, mà sự thiệt ngoại-giao không từng nghe, không từng thấy, thời sao mà hiểu được thời sự vạn bang. Chĩ chăm-chăm lục những đồ tạp-chí của người ta, tam sao thất bổn, để làm một mục nhàn đàm cho mọi người trong nước nằm duỗi cẳng mà đọc cho tiêu khiển tháng ngày thôi.

Vã chăng, sự không quên việc ngày trước, ấy là thầy cho việc ngày sau.

Sự ngoại-giao Trung-quốc từ năm Giáp-ngũ (1894) khĩ sự chiến tranh (Nhựt chiến với Thanh) (1) về sau, mới có ra, Nước Nga, nước Đức, nước Pháp sang liên hiệp cùng khiến Nhựt-Bổn trả đất Liêu-đông lại cho Trung-quốc. Trong mười năm đó mà nức ra sự ngoại-giao rầy nhau, thì chủ sự rầy rà ấy là tự Nga-quốc. Khi ấy Đức-quốc thấy Nga chú ý tại Viễn-Đông, thì cã phương diện Âu-châu, không thế chống cự với Đức lại, cho nên Đức có ý lâm le.

Còn nước Pháp thì lấy nghĩa đồng-minh cùng Nga, Nga-quốc mới manh tâm ra sự rầy rà đó, hoặc có người nói rằng : Triều-đình Thanh-quốc có hứa lời mật-ước cùng Nga rằng : *cho mở đường thiết lộ* (đường xe lữa) từ mốt-cu (moscou) sang đến Đông-tam-tỉnh, và hứa rằng nội đất Đông-tam-tỉnh, cùng Lử-thuận-khẩu, Đại-liên-loan, (Dairen) Giao-châu-loan, (Kaot-cheou) các chỗ ấy đều đặng quyền phép nghị định về việc quân-sự và kĩ nghệ thông thương Tuy lời mật ước đó thấy trong báo nước Anh đăng lục, thì sự hư thiệt chưa tường, đến ngày nay thấy có lời thương nghị như vậy, mới thiệt làm một nẽo hy vọng cho Nga, mà trong cuộc ngoại-giao nước Thanh không thể nào cự tuyệt đặng, cho nên từ lúc ấy sấp về sau, đường thiết-lộ Đông-tam-tỉnh, mướn bạc tại Ngân-hàng Đạo-thắng, còn đường thiết-lộ Xi-bê-ri đã dọn từ Các-hắc cho đến Hải-sam-oai. (Wladiwostock) lúc bấy giờ mưu kế trù hoạch đã thành, mà người Nga-quốc còn chưa vừa lòng, muốn yêu sách (đòi) đền ơn về sự biểu Nhựt trả Liêu-đông lại cho Trung-quốc.

Khi ấy Lý-hồng-Chương qua sứ Nga, sự cũng có thương nghị về việc ấy. Xãy gặp việc hai người thầy Linh, Mục Đức bị hại bên Tào-châu, thời tàu trận Đức-quốc đã tới Giao-châu-loan, mà kéo binh lên bộ, yêu cầu (nài) mượn đất Thanh-đão, (Singtao) và được quyền phép đắp đường khai mỏ tại tỉnh Sơn-đông, chưa bao lâu Nga-quốc đem tàu binh vào cửa Lữ-thuận, yêu cầu mượn đất Đại-liên-loan, và thông đường thiết-lộ, từ Xi-bê-ri cho đến Lữ-thuận-khẩu. Trong mấy khoản ấy Thanh-triều đều không cấm cự được phải bằng lòng cho. Hoặc có người nói các khoản ấy, Thanh triều đã có lời mật-ước, đến lúc ấy mượn cho có cớ mà làm, để khỉnh khi người thiên hạ mà thôi, thời lời đó chắc là không sai ; cho nên từ khi ấy lần lần nước Anh, nước Pháp cũng mượn đất trong xứ Trung-huê, Anh thì sang mượn đất Oai-hải-vệ, Pháp thì sang mượn đất Quảng-châu-loan, và mở đường tỉnh Vân-nam. Lúc bấy giờ, thế lực Âu-châu đang thạnh hành trong Thanh-quốc.

Cái tình thế ấy mà thành ra là bởi đâu ? Bởi tự cớ Trung-quốc liên hiệp ngoại-giao cùng Nga, mà gầy mối mạnh ra đó.

Dịch báo Ngoại-quốc.

(*Còn nữa*).

(1) Trong năm 1894 Nhựt-bổn và Nga-la-tư muốn giành nhau đoạt thâu Cao-ly quốc. Triều-đình Cao-ly xin nhà Thanh trợ lực, nhà Thanh bèn sai Viên-thế-khải qua đó làm tướng. Bởi việc Cao-ly nhà Thanh phải ra tay đánh với Nhựt. Đánh đâu ba, bốn tháng phải thua. Nhựt-bổn muốn lấy Lữ-thuận-khẩu làm căn bổn mà các nước không chịu, cho Nhựt lấy Đài-Loan, còn Lữ-thuận khẩu thì Nhà Thanh phải cho Nga-la-tư mướn mà làm hải-trấn. Bởi nhờ có Anh, Pháp, Nga thì Nhựt lấy không được nhiều cho nên bổn nước ấy nài nhà Thanh phải đền ơn nhường cho Nga mướn Lữ-thuận-khẩu và Đai-liên-Loan, cho Anh mướn Oai-hải-vệ và Cữu-long-cang, cho Pháp mướn Quang châu-loan.

Còn Đức thì nhơn có hai ông linh-mục Đức bị Chệc giết nên Đức-Hoàng không nghe, nài cho được Culao Thanh-Đão để làm hải-trấn.

Đến 1904 Nga đánh với Nhựt, Nga thua phải giao Lữ-thuận-khẩu và Đại-Liên-Loan cho Nhựt.

Đến nay Đức đánh với Đồng-minh, Nhựt theo Đồng-minh đem binh đi đoạt Thanh-đão của Đức.

Cuộc đời tráo trở trái đất xây vần, khi về tay người nầy, lúc về tay người khác : ấy là tự nhiên công-lệ xưa nay.

THƠ TÍN VÃNG LAI

(*Petites correspondances*)

Bentre, le 20 Août 1918

Thiệt là gian

Tôi xin thuật một chuyện Chệc rất gian.

Số là có một hôm, người anh rể tôi quá-giang qua Mỹ-tho gặp người anh em bạn cho uống trà tục kêu là trà Phước-kiến rất ngon, nên chi anh tôi ao ước hoài, chừng có dịp anh tôi đi Mỹ-tho ghé mua cũng giống như thứ anh tôi đã thấy mà chừng mua về uống thì nó tráo trà Đại-hồng, thứ trà nầy chừng 0 $ 10 một gói thì đầy hai hộp nhỏ mà nó bán tới 0$ 80.

Tôi thấy vậy nên xin tỏ cho những người mua đồ của Chệc, xin phải đề phòng, vì chớ nói rằng vật nhỏ mọn bỏ qua cho Chệc nó ăn quen mà làm nhiều đều gian dối lớn.

Mlle Bùi Rozia

***

Monsieur Chủ bút L.T.T.V.

Thưa ngài và quí quán.

Trước tôi có nghe các sở báo quản xin Nhà-nước cấm tuyệt Các-chú không cho đánh số quây nữa (bàng quây số) sao vẫn còn hoài ? Xét ra thiệt là rất hại cho nhơn dân lắm, chẳng hề thấy ai mà ăn bao giờ, nghe ra ai ai cũng thua cả, mỗi chợ Các-chú đều có đi đến, có kẻ bấy lâu góp nhóp đặng ít nhiều bỏ ống để dành nay hàm đồng-hồ, quã-xách, khăn-tua vân vân, cửa ống đem cúng cho Các-chú rảo.

Hôm trước đánh tại chợ Bến-tranh nhiều người thua trên bạc trăm mà lấy đặng vài lăm sơn-thủy, nghe ra thì Các-chú lấy lợi mỗi chợ trên bạc ngàn, mấy bữa nay đem đánh tại chợ Tân-hiệp thì mỗi người thua có 30, 40 $ mà cũng lấy đâu một ít đồ giá đáng 5, 3 đồng. Xin nghĩ coi, một cái bàn có độ 25, 30 số mỗi vòng đánh sáu cắt, năm khi mười họa mới trúng một lần, mà trong 25, 30 số đó chỉ có sáu số để đồ giá đáng 4 $, 5 $ còn bao nhiêu thì thuốc lá, mouchoirs, tasses, mỗi cái trị giá là 0 $ 20, ít nữa thua 15, 20 $ mới trúng đặng một số lớn giá đáng 5 $ 00. Hỏi ra thì ai ai cũng đều thua rảo, đến nỗi về nhà vợ chồng đánh lộn om sòm vì thua hết tiền chợ ! con đói !

Thiệt là Các-chú họ làm tự do quá, muốn làm cách gì cắt cổ Annam được thì làm, sao không ai tỏ cho Chánh-phủ biết để tội nghiệp cho dân Annam lắm, nếu để như vậy hoài thì dân sự mang nghèo khổ hoài, để dành bấy lâu được bao nhiêu họ bày ra mà dực, thì làm sao cho dân giàu nước mạnh đặng. Xin ngài xét coi Các-chú lâu lâu đi một chuyến lượm lặc bạc mặt rảo, xin cứu dân với.

Một người lai cảo.

Tânhiệp, le 18 août 1918.

Thuốc điếu hiệu CANON

BAO-XANH

Đã ngon mà lại rẻ tiền

TỰ DO DIỄN ĐÀNG

(Tribune libre)

Bổn-quán mở ra mục nầy để mỗi kỳ lục trong bài của khán-quan gởi tới, bài nào hay hoặc biệt-kiến mà đăng vào cho chư đồng-bào nghị luận, trước là thêm thú vị, sau phỉ dạ các bậc nho văn vì có đều hay ý lạ muốn tỏ cho đồng bào xem biết.

Song phàm những lời đăng ở mục nầy, trách nhiệm đã có người ký tên Bổn-quán không dự đến.

Bang-long, le 13 Août 1918

Kính thăm ông Chủ-bút đặng bình an.

Nhơn vì lúc nầy đâu đó, đều hô rằng các Tiệm bán nha-phiến tăng giá lên cao quá lẽ. Việc vô cớ, mà sanh ra một đều thắt ngặt cho người Annam. Nên tôi có luận ra một bài như dưới đây, theo ý tôi tưởng khi bài luận nầy cũng giúp được cho người hữu sự một đôi lời, dầu thô-kịch đi nữa cũng là vì nghĩa đồng bang. Vậy tôi trông cậy ông lấy lòng vui mà ấn hành bài nầy vào một khoản trong tờ Nhựt-trình L.T.T.V.

TRANG-ĐẮC-HƯNG
à Bang-long (Sốc-trăng)

Nha-phiến

Nghe nói đến tiếng nha-phiến, ai cũng chẳng ưa, vì là một tật không tốt, chắc sao cũng có kẻ nói:

Ai biểu tập hút làm chi cho ghiền, nay mới biết nha-phiến là hại.

Vì cớ nào lại gọi rằng hại?

Là nha-phiến mắt, chẳng nói chi, ngặt có tiền mà mua không được.

Nói vậy tại sở Thương-chánh không bán ra hay là tại cớ nào?

Sở Thương-chánh cũng bán ra hoài như thường chớ, dầu có giảm bớt thì cũng một ít hơi, chớ có đâu đến nông-nỗi như vầy: ấy là mấy anh Chinoa, nhơn lúc bên Trung-huê cấm tuyệt nha-phiến, cậu ta rảo đi các xứ vào Tiệm nha-phiến, phát giá lên mà mua, được lên đem về Trung-huê mà bán lại; làm cho 1 lượng giá đến 10 $ 00. Các chủ Tiệm nha-phiến thấy giá một ngày một tăng, nên ít bán thuốc hộp ra, cứ bán lẻ cầm chừng mà ngóng giá.

Có phải là tại các chủ Tiệm nha-phiến đều gần trọn là Chinoa hay không?

Nếu luận một lẽ để giao cho mỗi tỉnh một người Annam đứng bán nha-phiến cho Annam hút, giá y Nhà-nước định. Mới nghe qua sao cũng cho là điệu kế, song thậm nghĩ, tôi e cho câu:

Kiến tài, ám nhãn,
Túi tham đồng một giống

Nhà-nước hơi đâu mà tra xét cho được nghiêm; vậy hay hơn là: phải tỷ nha-phiến như là giấy Tinh-chỉ vậy; (*của Nhà-nước làm ra thì giao cho người của Nhà-nước đứng bán*) thì cứu người ghiền lẹ hơn, đã vậy mà sanh lợi thêm nữa:

Thâu hết mấy bài bán nha-phiến lâu nay lại, mỗi làng cử một người hương chức có gia thế, lãnh đứng bán nha-phiến của Nhà-nước tại công sở của làng (*bán lẻ hay là nguyên hộp, Annam hay là Chinoa ghiền đều mua được hết, song tùy theo xứ hút lâu nay*); giá cả cũng y như lâu nay: lời thập phần chi bá, mà chẳng phải người đứng bán hưởng trọn, bất quá chừng tam phần chi bá hoặc là ăn lương tháng, còn lại thất phân chi bá, trừ số thuế của mấy cái bài đã thâu đó, dư bao nhiêu đang lúc nầy, nhằm cuộc xài lắm: giúp cho các hội phước thiện như La Croix-Rouge và La Saigonnaise Patriotique. Có phải là cứu được người ghiền trong cơn phải thắt-ngặt và được lời thêm hay không?

Nếu có ai nghi cho người hương chức nói đây, chẳng đặng trung thành, sẽ bị Chệc giỏ-giành mua mắt mà đem về Trung-huê nữa thì tôi dám tưởng rằng: danh giá một người hương chức có gia thế, có đâu dám lỗi phận sự. Lại một làng có một người bán, để cho Nhà-nước, Quan và làng coi chừng.

Giao nha-phiến cho làng bán, người ghiền mua về nhà mà hút, cũng là một đều làm cho người chưa ghiền hậu lai ít vương lấy bịnh ghiền, vì là mua thuốc về nhà rồi, có đồ hút đâu mà hút như người đã ghiền, và nếu như một lần muốn hút chơi, thì phải đi hút nhờ với kẻ khác hoặc mượn đồ hút của lối xóm thì thất công quá, ghiền-gặp chi mà chịu cực vậy, thôi chi hết ham hút, chớ như lâu nay, ai muốn hút chơi, thì đến Tiệm có sẵn-sàng, lại đông người vui-cười, xúm nhau truyện nầy qua truyện khác, lâu ngày chầy tháng thì phải ghiền, vì đi chơi nơi tiệm quen rồi, nghỉ không được sao cũng phải đến tiệm mà hút mới đã cho chớ.

Cơ hội như vầy:

Chỉnh có mấy ông Quản-hạt Hội-đồng là đấng thay mặt cho dân, xin thương lấy dân mà bàn luận cùng Nhà-nước và dùng dịp nầy mà thâu mối lợi, (là cái lâu nay Chinoa cầm và ngày nay nó đang rút gắt lại) để bỏ vào các hội Phước-thiện, có phải là:

Nhứt cử lưỡng tiện hay không.

Siểng-luận
Một người đọc báo

Maison Quang-Huy

216 Quai de Belgique
(gần nhà ông Đốc-phủ Vị)

Đại-lý cho một nhà máy ở Chợ-lớn bán gạo, tấm, cám, và mua lúa và gạo lức.

Có bán giày đã cầu tốt và rẻ.
Souliers từ 0$60 cho đến 1$50
Bottines từ 1$50 cho đến 2$00
Ai muốn mua xin gởi thơ và vẽ bàn chơn mặt gởi đến.

Nhợ *một kilô từ 1$50 đến 2$00.*

Trà Mộng-Tiên *(thứ thiệt)* **hạ giá 1$50.**

Trà Huế tinh anh *(hạ giá)*:

Thứ thượng hạng,	một yến. . . .	2$00
Thứ nhứt hạng,	một yến. . . .	1 20
Thứ nhì hạng,	một yến. . . .	1 00
Trà Ninh thái		0 60
» nớp sen		0 40
Trà hiệu Trung-quốc, 4 lượng.		0 60

— Cha chả! Con cô sổ sữa dữ hé!
—Là tại mỗi ngày tôi cho nó uống sữa hiệu **LA PETITE FERIMÈRE.**

Thuốc gói chưa vấn hiệu GLOBE
AI AI CŨNG ƯA VÌ NÓ THƠM DIỆU

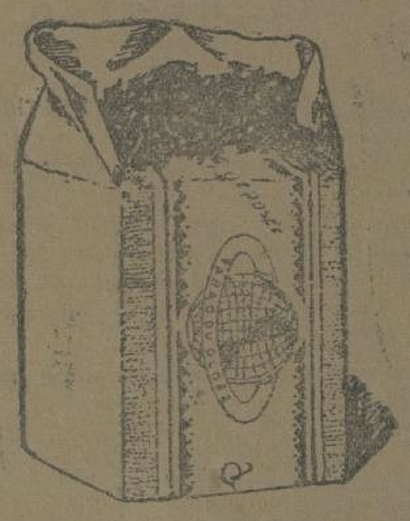

Có một mình hãng Denis Frères trữ thuốc nầy mà thôi.

(N° 5) FEUILLETON DU 5 SEPTEMBRE 1918.

MẠNH-HÀNG

TÂN TRUYỆN

(Roman moderne)

PAR TRẦN-THIỆN

(Tiếp theo)

Chẩn mạch xong, thầy châm chỉ ngó bà Phủ mà nói rằng: « Mạch bà bữa nay có hơi một nhiều chắc tại nơi bà tọa ngọa bất an, sầu tình nan giải chớ có chi. » — Nghe qua bà Phủ ngồi làm thinh, tưởng mấy lời thầy như ngọn phong ba, làm dợn mạch sầu, xao lòng thẩm; bởi vậy nên bà ngần ngừ giây lâu, rồi mới thở ra mà rằng: « Thầy ôi! Nỗi khốn khổ nầy, dầu cho sắt đá cũng khôn cầm lòng đậu, huống lựa là tôi, đục trong cũng máu thịt như người, há không nao núng. Tính lại đã mấy tháng nay, tôi nghe lời thầy khóa lấp sầu tình, miệng gượng cười cười nói nói; xin thầy có một đều gỡ giùm giây oan buộc, cho tôi rảnh nợ đời, mà thầy . . . . . chẳng rõ ý sao mà thầy để lần lựa ngày giờ, đến nay chưa giải đặng. Hay là ý thầy không muốn phá, thì sớm nói cho tôi biết trước liệu toan, có lý nào thầy để đến nay, hoa đã hầu khai, trở tay sao kịp. Thật thầy báo hại tôi lắm đó.

— Bẩm bà có chi mà báo hại. Bà mới biết tôi đây, chớ Mạnh-đại-Nhơn biết rõ nhà tôi đã lâu, làm thuốc đã ba đời, danh tiếng xa ngàn dặm, chớ phải như bợm vụ sự tiền tài đâu mà dám làm đều thất đức, nhẫn tâm hốt thuốc sát-nhơn, nhưng bởi không mấy khi bà cậy làm ơn, tôi mới nguyền ra sức. Ngặt vì, bà cũng biết chớ, lý nào không, bà đã lắm ngày phiền muộn, làm hao tổn tinh thần, coi mạch bà yếu lắm, nên tôi không dám phá gấp, muốn để mà tiếp dưỡng lần-lần, chừng bà lại sức rồi, tôi sẽ đầu thang chẳng muộn. Dẫu cho đủ chín tháng mười ngày rồi cũng không cang chi mà, xin bà chớ ngại.

— Thôi thầy đi, đợi đủ chín tháng mười ngày đặng thầy hốt thuốc dục nữa chi? Thôi, lỡ vậy rồi thì thôi, tôi xin thầy một đều, cứ bưng kín miệng bình, giấu đi cho nhẹm; dầu đến thế nào, xin thầy cũng đừng tỏ lộ cho ai biết, để mặc tôi.

— Bà cứ an lòng, chớ ngại tôi lẻo mép; mà bây giờ đây, bà liệu làm sao, xin nói cho tôi biết?

— Tôi chẳng liệu chi khác hơn là thừa cơ lén bước, tìm chốn lạ lâm-bồn; tôi đi rồi, em tôi có hỏi thầy, thầy cứ thiệt nói ngay, không cang chi mà sợ.

— Phải, bà tính vậy xong, tìm chốn khác lâm-bồn, cứng cát rồi trở về, tiện hơn kế trước. Bây giờ tôi mới thưa thật cùng bà, cái đạo làm thuốc không nên làm ác, nên mấy tháng nay, tôi cứ dưỡng thai cho bà mà thôi chớ. Bà tính đi, bà dặn tôi đừng lậu cho ai biết, tôi vâng, sao bà lại còn biểu, Mạnh-đại-Gia có hỏi khi bà quá bước rồi, thì nói thiệt?

— Phải, với ai thì thầy kín miệng, chớ với em tôi, thầy phải hở môi, vì tôi nhứt định, chừng tôi đi, tôi sẽ để thơ lại.

— Bà đã tính, sang đến xứ nào mà lâm-bồn chưa?

— Tôi đã sớm liệu, song việc đó là việc kín của tôi, tôi chẳng hề nói cho ai biết; dầu với em tôi, tôi cũng không chỉ thật xứ nào.

— Tuy vậy mà với tôi bà nên tỏ thật lắm, đặng phòng khi bà đi rồi, cơn lâm-bồn tôi chỉ cho Mạnh-gia đem con bà tìm tới viếng.

Ối thăm viếng mà chi! Cơ hội ấy, nước non nầy, còn trông mong ai thăm viếng. Cơn lâm-bồn tôi chẳng muốn thấy mặt em tôi; chẳng những không muốn thấy em tôi mà thôi, cho đến con của tôi là con Tố-Anh, tôi cũng lấy làm hổ người mà thấy nó.

— Nếu bà quyết vậy thì thôi, không sao; mà bà tính ra đi đây, tiền bạc bà có sẵn đành chăng?

— Ấy là đều cần kíp hơn hết, tôi còn đang lo tính. Bây giờ, trong tay tôi không còn tới bà đồng bạc, nhằm chưa đủ sở hụi mà đi, có đâu để đành đấp đổi. Tôi cũng muốn hỏi em tôi năm ba chục, song e hỏi nhiều nó sanh nghi, vì từ ngày tôi về ở trong Mạnh-gia-trang đến giờ, nhứt-nhứt nó đều chịu hết. Mỗi tháng nó lại còn đưa riêng cho tôi vài chục để xài, nếu có thiếu thì hỏi thêm năm mười đồng, chớ hỏi chi năm ba chục.

Nghĩ vậy nên chưa biết tính lẽ nào cho có bạc.

— Nếu bà muốn, nhằm cũng chẳng khó. Tôi với Mạnh-gia đây là anh em thuở nay, bà là chị của Mạnh-gia thì cũng như chị của tôi, vậy để tôi về lấy bạc bỏ vào phong, gởi qua cho bà dùng hành lý. Bao giờ tái ngộ sẽ hay. » Nói rồi thầy đứng dậy từ qui; bà Phủ đưa ra khỏi cửa phòng, rồi trở vào nằm suy tính.

(Sau sẽ tiếp theo)
TRẦN-THIỆN.

滿和成

Phan-hòa-Thành

Magasin de diverses nouveautés soieries

60 rue des Cantonnais 60

TONKIN HANOI

DIPLOME DE MÉRITE

Exposition amicale artistique franco-annamite

A HANOI, EN 1915-1916

Xin trình để liệt vị khán quan đặng tường: Bổn-hiệu buôn bán ở Hanoi (Bắc-kỳ) đã lâu, có đủ các thứ hàng hóa về đồ tơ lụa **HÀNG TÀU, HÀNG TÂY, HÀNG BẮC-KỲ** và **HÀNG SAIGON**, có đủ cả, bán lẻ và bán buôn, tính giá rất nhẹ. Xin các quí khách có dùng đến hàng gì thì chiếu cố đến mà viết thơ cho bổn-hiệu; gởi hàng thì theo cách lãnh hóa giao ngân (contre remboursement).

Hàng Bắc-kỳ thì bổn-hiệu lại có nhiều lắm, toàn là thứ hảo hạng của bổn-hiệu đặt làm, như là: **LƯƠNG TRƠN VÀ BÔNG, XUYẾN TRƠN VÀ BÔNG, MÌNH BĂNG, LƯỢT LỒNG, LƯƠNG LA-CÀ, LỤA TRƠN, VÀ BÔNG, LÃNH TRƠN VÀ BÔNG, KHĂN LƯỢT THẬT TỐT, LƯƠNG SA HẠT, SA TRƠN VÀ BÔNG**, còn nhiều các thứ hàng khác nữa.

Quí khách mua hàng từ 10$00 trở lên thì bổn-hiệu xin chịu tiền phi tổn gởi hàng.

Muốn coi hàng thì viết thơ hỏi, bổn-hiệu xin gởi kiểu (échantillons) đến, để các quí khách coi.

TRỊ BỊNH YÊU PHÁP

(Remède anglais)

Quí vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, ít vị thường dùng tiêu, thì hãy mua rượu Rhum annam là rượu thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu chưng khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả, hãy nài cho phải, cái ve có dán nhãn trắng.

LỜI KHUYÊN

(Conseil)

Chẳng những là thuốc điếu **Diva** *là thuốc tốt nhứt, sự ấy ai ai cũng rõ, mà lại nhờ sự dọn thuốc ấy một cách kỹ lưỡng, đến đỗi không còn một chút nhựa nào trong đó, nên hút nó dịu dàng không hề bịnh hoạn. Bởi đó trong chư-tôn ai mà biết lo ngừa bịnh hoạn ai hay sợ đau chừng mấy người ghiền thuốc thường bị, thì khá mua thuốc điếu* **Diva** *mà hút đừng thèm thuốc khác.*

Có bán trong các tiệm hàng xén và quán café.

ATELIER de GRAVURE sur MÉTAUX & MARBRES

Plaques d'enseigne, Cachets, En Cuivre, etc...

ATELIER DE GRAVURE SUR MÉTAUX
NG.CHI-HOA
GRAVEUR
42. AMIRAL-DUPRE SAIGON

En Tous Genres
Prix Modéré

Kính trình chư quí vị tôi có lập TIỆM KHẮC CON DẤU BỒNG VÀ MỘC THUNG (TIMBRES CUIVRE ET CAOUTCHOUC) bằng đồng, chạm mộ bia đá cẩm thạch để mả (pierres tombales), có đủ thứ con dấu lạ. Quí khách muốn dùng kiểu nào xin gởi thơ cho tôi thì tôi sẽ gởi catalogue cho coi vừa ý kiểu nào thì tôi hốt lòng làm cho vừa ý và tính giá thiệt rẻ, tôi rất đội ơn vô cùng.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
GRAVEUR
42, Rue Amiral-Dupré. — SAIGON

Nhà Lefranc và Công-ty

Ở PARIS

LÀM MÀU VERNIS VÀ MỰC IN

Háng DENIS FRÈRES, một mình đại lý cả Đông-dương

HÃY HỎI
THỨ HỘP QUẸT
HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần hiệu trong những bịnh **HƯ PHẾ, đau trong TỲ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MÌNH, RÉT VỀ DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DAI, BỊNH CÚM, GHẺ CHỐC NGOÀI DA** và bịnh có **TRÙNG LÃI TRONG BỤNG.**

Ấy là một thứ **THUỐC XỔ** rẻ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho **HUYẾT RA TINH KHIẾT.** Những bịnh gốc bởi **ĐÀM** hay là **MẬT** phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chánh chỗ trử thuốc nầy là nhà: PAUL GAGE FILS, nhứt hạng bào chế y sanh, đường GRENELLE St GERMAIN môn bài số 9, ở tại đô thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOÁN CHẤT THỦY

(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve.

Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong — Thạch-lâm-bịnh (*sỏi*) — đau mấy chỗ lết-lóa.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trường nhiệt.

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỀ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước xịt (*môi-khí-chất*).

TẠI HÃNG NÀY CÓ BÁN ĐỦ

THỨ GHẾ THONET

mặc tình quan khách muốn lựa mua thứ nào cũng được

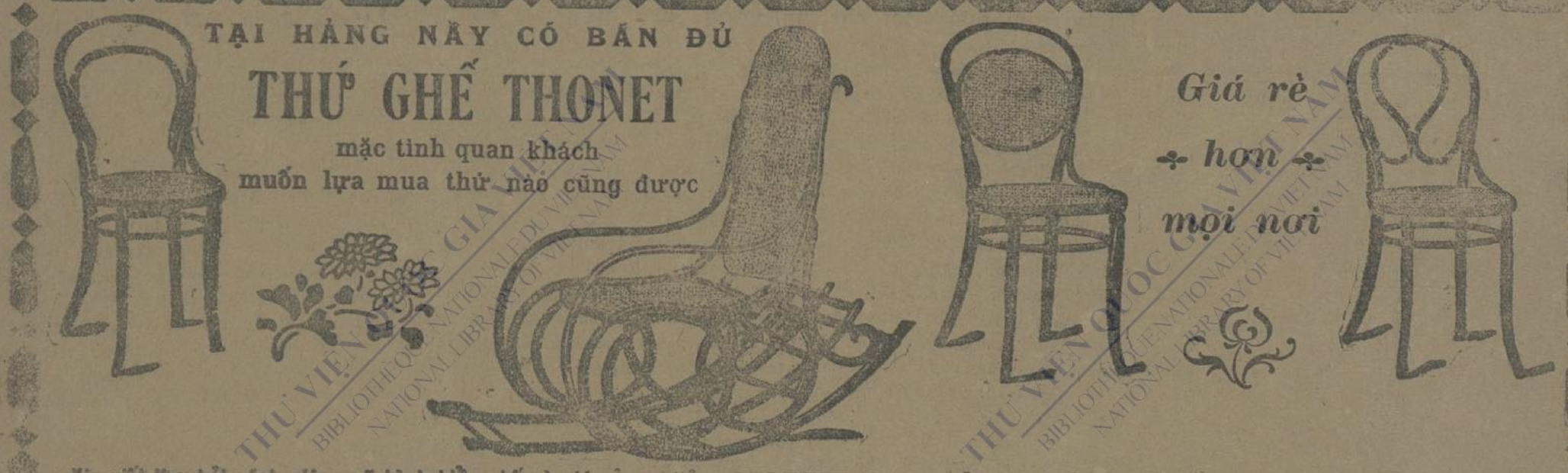

Giá rẻ hơn mọi nơi

Xin viết thơ hỏi sách riêng vẽ hình kiểu ghế và giá cả nơi hãng *BERTHET, CHARRIÈRE & Cie* ở đường Kinh-lấp, môn bài số 68. — SAIGON.

ĐÂY LÀ **CHÁNH HIỆU** GHẾ THONET, BÁN GIÁ RẺ HƠN KHẮP MỌI NƠI

THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DU VIỆT-NAM
NATIONAL LIBRARY OF VIET-NAM

Le Directeur-Gérant: F.-H. SCHNEIDER

Certifie l'insertion .....

Saigon, le 19

Vu pour légalisation de la signature de M. .....

Saigon, le 19

Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon — Imp F.-H. SCHNEIDER